

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

cap. 11. Ostenditur, quanti Meditationem fecerint homines Sancti non ad
alios tantùm, sed etiam ad se ipsos perficiendos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

Caput XI.

Offenditur, quanti Meditationem fecerint homines Sancti, non ad alios tantum, sed etiam ad se ipsos persciendos.

I.

Videtur res captu difficillima, quod, si Homines Sancti præditi fuissent dono Contemplationis perpetuo, prompto, ad arbitrium ipsorum utibili, unquam amplius per omnem vitam ad meditandum induci potuissent. Quis enim est, qui cum in horto suo habeat fontem copiosum, qui areolas omnes officioso cursu abundanter irriget, plantis omnibus, omnibus herbis humorem affundat, labore illo amplius fatigari dignetur, qui ad aquam è puteo hauriendam requiritur?

Ex duobus igitur alterutrum dicendum erit: aut, quod ipsi donum ejusmodi ut sibi debitum non expetierint, & idcirco semper obligatos se agnoverint ad strenuè laborandum, nea quâ destituerentur, tanquam Homines ad hoc facti, nati ad laborem: *Homo nascitur ad laborem*: aut quod Job. 5. DEUS ne quidem Animabus tam sibi dilectis donum hoc (quod nonnulli velut jure suo exigunt) concesserit, tanquam ad assequendam Perfectionem non necessarium.

Res ipsa est, quod DEUS voluerit plerosque suorum fervorum, orandi studio addictorum, esse similes Sponso in sacro Epithalamio, cui nunc fons, nunc puteus attribuitur: *Fons hortorum, Puteus aquarum viventium, quæ fluunt impetu de Libano.* Voluit enim, ut modò laborarent in haurienda per Orationem cælestis consolationis aquâ, aliàs autem non laborarent. Ita omnino existimavit Gilbertus Abbas.

Serm. 47. Abbas. *Sicut & Puteus sapientia, ita & Fons sapientia legitur, & fortè in his duobus geminus ejus modus exprimitur. Unus qui fit per investigationem, alter, qui fit per inspirationem. Fontis aque ulro prorumpunt. In Puteo verò terra prarumpitur moles, & soliditas penetratur, ut ad aquam vivam pertingas; utraque alteri necessaria est, & industria gratia, & gratia industria, & vicariam opem sibi communicant. Quæ elegantior discriminis ratio inter meditantem & contemplantem cogitari potuit? Nihil autem hinc apparet clariùs, quàm quòd non sit aliud ac diversum bonum, quod meditando, ab illo, quod contemplando quæritur: hoc enim utrobique est eadem Divinæ sapientia aqua. Totum discrimen in modo est; in uno cum labore, in altero sine labore scaturit. Utrobique gratia præcipuum locum habet, dum vel tollit laborem, vel sufficientes ad hunc vires subministrat. Quando laborem & difficultatem aufert, magis apparet opera gratia, quàm laboris; eaque causâ Contemplatio magis tribuitur gratia, quàm Meditatio. Quando vires subministrat, magis se prodit opera industria, quàm gratia: & idcirco etiam Meditatio magis tribuitur industria quàm Contemplatio.*

Ceterum cui hoc non sit singulari solatio (dummodo haurire ex puteo aquam non gravetur) dum considerat, se eandem habiturum ex puteo aquam, quæ ex fonte manat? *Aquam Sapientia.* Ille solùm deliraret, qui nihil unquam vellet agere aliud, quàm haurire aquam; nec unquam aquâ haustâ frueretur, eâve in spiritus sui commodum uteretur. Sed quis Hominum Sanctorum tale quid fecisse credi potest? & idcirco censuerunt ipsi, quòd sicut Contemplatio aptissima est ad perficiendam animam, ita non minus apta sit Meditatio; non faciendo aliàs magnum disci-

scri-

scrimen inter Fontem & Puteum, cum ambo ordinati
essent in bonum horti. *Habetis in Puteo occultationem, in Gilbere.*
Fonte copiam; profusionem in Fonte, & sensuum profundita. ubi supra
tem in Puteo; Puteus altus est, sed indiget hauritorio; Fons
est, & gratis fluit.

Insolens proin res est, videre, dum homines Sancti
pleno ore affirmarunt, Contemplationē non esse medium
sine quo non Perfectionis pro eo, qui ad eam aspirat, sed
quod hunc ad finem sufficiat etiam Meditatio, inventum,
esse hominem, qui omni metu victo, tandem hoc suis in
libris negare non sit veritus, pietatis erga Animas prætectu,
quas ille hac de causa videat multum laborare & parum
proficere.

S. Ignatius, qui Manresana in spelunca tantum acce-
pit luminis, ut ejus vigore crederet se fortem satis fore ad
sustinendas veritates Fidei, si Mundus omnis à vera Religi-
one deficeret, illasque veritates impugnaret; eodem tem-
pore magnum illum librum suorum Exercitiorum scripsit,
dictatum sibi non ab insigni in literis peritia, quarum tam
erat rudis, ut vix literarum formare elementa nōset, non
à multa speculatione, non ab experientia, sed ex ipso Ma-
riæ DEI Matris ore, ut inter nos constantissimum est. Et
tamen ille totus Meditationibus constat. Nee putandum,
quod eum Sanctus aliorum tantum bono scripserit, & non
suo; neque enim ille unquam tantā sui æstimatione intu-
muit, ut ejus usum sibi porro non necessarium duceret.
Imò etiam voluit, ut illum sibi necessarium omnes ejus Fi-
lij crederent, per omne vitæ tempus; & sic nulli ipse le-
gem tulit contemplandi, nisi ad hoc Orandi genus illum
DEUS eveheret; omnibus tamen legem tulit Meditandi,
eo fortassis sine, ut dexteritatem acquirerent illa tractandi

Lud. de
Ponte in
vita P.
Bal. Al-
varez c 49

S

arma,

arma, quorum dein ministerio & vi tam multorum animos expugnarent. An non palàm est, debuisse libri illius Sanctitatem Mundo notam fieri Apostolicæ Sedis oraculo, promulgato per diploma, quod Paulus Tertius Pontifex Maximus dedit? & quâ id causâ; nisi quia quotidie tam insolitæ, tam inauditæ, tam repentinæ fiebant conversiones Animarum, dum Orandi methodo, quem liber ille tradit, Mortales utebantur, ut Invidi passim aut chartis consignarent, aut murmurarent, non doctrinam divinam, sed præstygiis, & magica carmina eo libro contineri?

S. Philippus Neri (cujus hac occasione mentionem fieri æquissimum est, non minùs, quàm alterius cujuslibet, ob insignia prorsus dona, quibus à DEO præventus est) quid facere consueverat? *Nunquam ferè non sese exercitabat in Meditatione cruciatuum, ac mortis Christi Servatoris nostri.* Et tamen an non ille contemplari semper poterat purum purissimum DEUM? Mihi quidem id dubium non est. Sed sincerus gestorum ejus Scriptor, qui tantâ aliàs accuratone & diligentia in ea historia scribenda usus est, non asserit, Sanctum sic contemplari solitum; asserit tamen, *nunquam ferè non solitum se exercitare in Meditatione Passionis Christi.* At nunquid saltem caverit diligenter Sanctus certos quosdam modos, qui indicio sunt, quòd sic orans sensibile quidpiam consecratur? Quim imò lego, solitum illum penes se habere simulacrum Christi in Crucem suffixi, avulsum tamen à Crucis ligno, ut tantò commodius affectibus accensi sui cordis in ea exercitatione indulgere posset. Tam ille nihili faciebat accusationem, quasi hac ratione rei sensibili adhæreret, etsi hoc tantum viam nobis sternat, quâ propiùs accedamus ad DEUM. Hinc, quia nondum audierat optimus senex, uti Precibus jaculatoris
idem

P.rr. Jaco-
bus Bacci
in vita San-
cti l. 2. c. 1.
n. 21.

idem esse, ac deserto fonte rivulos consecrari, toto iis die occupabatur, haud secus ac si his ipsi rivis opus esset ad veniendum ad fontem. Alias inter ejus sortis formulas hæc I. 2. c. 2. n. 3. ipsi perquam crebrò in ore erat, ad DEI param relata. *Maria Mater DEI intercede pro me apud JESUM.* Curabat, ut qui suas apud eum noxas pro sacro tribunali deponebant, ad globulorum numerum dictam formulam repeterent, & ipsemet (audiant piarum ejusmodi consuetudinum vituperatores) ipsemet, inquam ipsissimus ille Philippus, qui eò pervenit, ut quadraginta ipsas horas, Juvenis etiamnum, in perpetua Contemplatione transigeret, ille, qui media hieme cogebatur aperto esse sinu pectoris, ob flammam, quibus intus ardebat; ille, qui media nocte cogebatur ob importunam applicationem, querere aliquem, cujus ope animum ad alia transferret; ille, qui toties dignus à DEO habitus est, dum operatoria illa inter sacrificandum pronuntiabat verba, ut totus illi cæli Paradisus panderetur; ille inquam ipse post raptus illos sublimissimos, quibus in densa Populi corona in ipsa adeò Vaticana Basilica, repente à terra sublatus in altum conspectus est, quid multis? ille ipse sertum globulorum semper versabat manu, ut quoties poterat, ad ejus globulos iteraret caram illam suam jaculatoriam; quæ innumeris ejus imitatoribus mirum quantum attulit emolumentum. Usque adeò verum est, in ea fuisse sententia Philippum, quòd Meditandi exercitatio utilis esset, non tantùm ad profectum, sed ad ipsam etiam perfectionem, id quod hodie aliqui ferre non possunt, vel verosimile censerent. Hinc unus eorum aliquis, magno accensus Zelo, cum cerneret *vulgus Christianorum non habere tantum*, ut ille loquitur *animi ut ad illam Fidei puritatem assurgeret*, quam ipse reperit in simplici illo obtutu fixo,

quem explicavit; rogat expertos, rogat prudentes, rogat Theologos, ut in ejus cognitionem passim alios ducere conentur, ad liberandum hac ratione Populum Christianum à jugo Orationum vocalium, quæ sine numero ipsis præcipiuntur, nec non Meditationum, oblationum, ad fastidium usque inculcatarum; quales juxta hanc doctrinam fuisse necesse est tot illas S. Philippi jaculatorias, quarum totæ coronæ texebantur. Quamquam non vulgo tantum Christianorum, sed Nobilissimis etiam quibusque eas Sanctus inculcabat.

De S. Carolo mentionem facere necesse non est. Suxit ille primum solidæ Sanctitatis lac ex uberibus Meditationum, quarum paulò ante meminimus, S. Ignatij, & tanto earum studio exarsit, ut, quamdiu vixit, semel saltem quot annis ad eas regustandas accesserit, Infantis instar ad uberrimum dulcedinem identidem redeuntis. *Reliquo tempore, meditabatur crebrò (ut narrat in vitæ historia Giustanus) Passionem Christi Servatoris, erga quam singulari pietatis affectu ferebatur in varia illam puncta partiendo. Nec isto contentus, librum sibi formaverat multorum diversorum foliorum, in quibus omnia ejus mysteria picta erant, ut paratas omni momento haberet, imò oculis ipsas representatas res, quas Meditari volebat.* Et ne quisquam sibi persuadeat, quòd id ille faceret singulari quodam & tenero erga Servatoris sui Passionem affectu, cujus in monte Varallo tam pia & luculenta reliquit monumenta, addit statim idem auctor, quòd ille habuerit collectam quodammodo sylvam multorum aliorum argumentorum, quæ in brevia puncta erat partitus pro usu Orationis, quorum plura volumina ab ejus morte sint reperta. Subinde autem minutim & exactè describit recessum, in quem se Sanctus abdidit sub ultimos vitæ suæ dies, quando cum

cum

cum aliis familiaribus suis, qui cum ipso in illam Varalli montis solitudinem se contulerant, cujuslibet diei vespere accipiebat ex ore Patris Adorni, intimi sui, *puncta, de qui. l. 7. c. 11. bus institui debebat Meditatio*, sub tempus matutinum; manè verò illa, de quibus sub vesperum erat instituenda Meditatio. Unde constat voluisse virum Sanctissimum eodem lacte consummatam suam Sanctitatem corroborare, quo illam primò adolescentem nutrire cœperat.

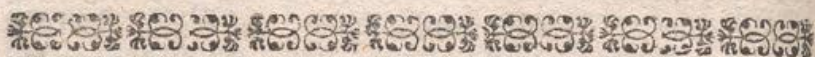
Non alia ab his fuerunt sensa S. Cajerani, qui avelli nunquam poterat ab obtutu suffixi in crucem Servatoris sui. Non alia S. Francisci Xaverij, non alia S. Francisci Borgiæ, non S. Claræ de monte Falco, non tam multorum aliorum Sanctorum, quorum accuratum hîc velle catalogum texere, & suas velut in acies distributos recensere, labor est inutilis, aptus servire potiùs ad pompam, quàm ad rem, de qua agimus, comprobendam.

II.

Quis proin persuadere sibi posset, non obstante hac tantorum Sanctorum autoritate, fieri posse, ut inveniretur, qui afferens & præscribens sublimissima orandi præcepta, non dubitaret &c.; Sed, heu me! necesse est, ut hîc intersistat spiritus meus ad vires colligendas. Objectiones siquidem, quæ illi velut ex accidenti confutandæ sunt, tanquam obliquè directæ ad improbanda & damnanda exempla tam illustrium Sanctorum, quos laudavi, tam primo aspectu crudæ sunt, tam horribiles, ut stent mihi comæ, penitusque obstupescam. Quàm libens proin me densas in latebras abderem, ut sinerem interim illas suâ abire viâ, quin ullo indicio illas à me vel conspectas proderem: ma-

ximè ex quo non immeritò metuere debeo, ne quam ipse mihi molestiam facebam, magno illo animo, quem præmeferam eas laceffendo. Verum videor mihi nimis apertè proditurus causam mei JESU, si id ego facerem. Uterer enim dissimulatione abjectâ potiùs, quàm Christianâ. Ac proinde stat fixum, audacter laceffere singulas. At quid id sine? non alio, quàm ut larvam ipsis detraham, non pietatis tantùm, sed etiam Perfectionis, sub qua, si quo modo possent, cuperent spectantium se oculis offerre.

Caput XII.

Retegitur ex occasione falsitas aliquorum axiomatum, quæ referuntur ad exponendos contemptui eos, qui circa Christum utuntur tribus facultatibus interioribus, more potiùs eorum, qui meditantur, quàm qui contemplantur.

I.

Quis proinde sibi persuaderet, repeto, quis sibi persuaderet, non obstante hac tantorum Sanctorum autoritate, quorum ante meminimus, non defore tamen aliquem, qui, ut elevet autoritatem eorum, qui dictos Sanctos hodie imitantur in modo ipsorum Orandi, non dubitaret tandem prorumpere in hæc verba, quorum censuram omnem pij lectoris iudicio relinquam: *Ad quid pascere se constanter hisce mysteriis, hisce miraculis, hisce verbis JESU Christi? Fateor equidem me perceptis ejusmodi*
 verbis